

Editorial: Jak čteme to, co čteme? Aneb Od začátku do konce?

V jednom z minulých editorialů jsme se věnovali otázce, co se čte a co se nečte (Minaříková, 2021). To evokuje další zajímavou úvahu o tom, jak vlastně čteme. Troufám si tvrdit, že u beletristických knih čte většina lidí podobně – od začátku do konce (i když znám několik lidí, kteří čtou nejdříve konec, aby zjistili, jestli kniha stojí za to). O novinách či internetových stránkách nemohu spekulovat.

Chci se ale zaměřit na akademické (odborné) texty. Kdy jste si naposledy sedli do křesla (nebo třeba do vlaku), uvařili si kávu nebo čaj a přečetli si celé číslo vašeho oblíbeného pedagogického časopisu od začátku do konce? Dobře, řeknete: celá čísla už téměř nikdo nečte. Souhlasím. Ale vidím podobný trend i při čtení studií: v kolika procentech čtete studie, se kterými pracujete, lineárně od začátku do konce? Nebo máte jiný systém? Vyzobáváte si jen určité informace či myšlenky? Začínáte tím nejšťavnatějším (za mě Úvod a Diskuse) a poté se rozhodnete, zda číst dál? Čtete pomocí Ctrl + F?

Způsob, jakým čteme, určitě souvisí s účelem. Potřebuji jen specifickou informaci pro svůj článek? Dělán systematickou rešerši nebo jen prozkoumávám terén? Jedná se o stěžejní a zajímavý text o „mém“ tématu?

A zvažujete způsob čtení, když píšete? Píšete kapitoly článku jako v zásadě nezávislé moduly, který každý plní svoji svébytnou funkci, nebo píšete příběh s překvapením na závěr? Daří se vám udržet balanc mezi obojím – nezávislé moduly se skládají do dramatického oblouku? Píšete pro čtenáře?

Mě osobně donutil zamyslet se nad čtením kurz psaní. Uvědomila jsem si, že čtu to „nejšťavnatější“, ale píšu spíše lineárně. Uvědomila jsem si mezery, jaké mám při psaní (nejen) úvodů a diskusí. Kurz psaní mi pomohl reflektovat nejen sebe jako autora, ale i jako čtenáře.

Jako redaktorka časopisu se setkávám s mnoha různými způsoby psaní. Ráda bych se nyní dozvěděla více o různých způsobech čtení. Jak to máte vy?

Eva Minaříková

Literatura

Minaříková, E. (2021). Co se čte a co se nečte?. *Pedagogická orientace*, 31(3), 3–4.